

EUROOPA KOHTU OTSUS

17. detsember 1970*

Kohtuasjas 33/70,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunale di Brescia presidendi poolt esitatud taotlus, millega soovitakse nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

SpA SACE, Bergamo,

ja

Itaalia Vabariigi Rahandusministeerium,

eelotsust Rooma lepingu artikli 13 lõike 2 ja Euroopa Ühenduste Komisjoni 22. detsembri 1967. aasta direktiivi 68/31 (EÜT 1968, L 12, lk 8) sätete tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed A. M. Donner ja A. Trabucchi, kohtunikud R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (ettekandja), P. Pescatore ja H. Kutscher,

kohtujurist: K. Roemer,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

OTSUSE

[...]

Põhjendused

¹ Oma 4. juuli 1970. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 9. juulil 1970, esitas Tribunale di Brescia president Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule kaks eelotsuseküsimust, mis puudutavad EMÜ asutamislepingu artikli 13 ja 22. detsembri 1967. aasta direktiivi 68/31 (EÜT 1968, L 12, lk 8) sätete tõlgendamist.

* Kohtumenetluse keel: itaalia

2 Esimese küsimusega palutakse Euroopa Kohtult eelotsust selle kohta, kas pärast 22. detsembri 1967. aasta direktiivi 68/31 vastuvõtmist on asutamislepingu artikli 13 lõike 2 sätted või vähemalt direktiivi 68/31 enda sätted Itaalia siseriiklikus õigussüsteemis vahetult kohaldatavad.

3 Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, palutakse Euroopa Kohtult lisaks eelotsust selle kohta, kas alates 1. juulist 1968 tekkisid üksikisikutel õigused, mida siseriiklikud kohtud on kohustatud arvestama.

4 Need kaks küsimust on omavahel tihedalt seotud ja neid tuleb käsitleda koos.

5 EMÜ asutamislepingu artikli 9 kohaselt rajaneb ühendus tolliliidul, millega muu hulgas kaasneb tollimaksude ja kõigi samaväärsse toimega maksude keelustamine liikmesriikide vahel.

Asutamislepingu artikli 13 lõike 2 kohaselt tuli liikmesriikide vahel kehtivad imporditollimaksudega toimelt samaväärsed maksud liikmesriikide poolt üleminekuperioodi jooksul järk-järgult tühistada; komisjon pidi oma direktiividega kindlaks määrama selliste maksude tühistamise ajakava, juhindudes asutamislepingu artiklis 14 sisalduvatest tollimakse käsitlevatest sätetest ning vastavatest nõukogu direktiividest.

6 Nõukogu 26. juuli 1966. aasta niinimetatud kiirendamisotsusega nr 66/532 (EÜT 21.9.1966, lk 2971), mis võeti vastu asutamislepingu artiklite 14 ja 235 alusel, kehtestati kõikide tollimaksude lõpliku tühistamise tähtpäevaks 1. juuli 1968.

7 Nimetatud otsuse alusel adresseeris komisjon Itaalia Vabariigile 22. detsembril 1967 asutamislepingu artikli 13 lõikest 2 lähtudes direktiivi 68/31, mille kohaselt tuli Itaalias kaupade importimisel haldusteenuste eest tasumisele kuuluv maks teistest liikmesriikidest imporditud kauba osas järk-järgult tühistada nii, et see oleks lõplikult kaotatud 1. juuliks 1968.

8 Euroopa Kohtule esitatud toimikust ilmneb, et eelotsuse küsimused esitanud kohtus pooleliolev vaidlus puudutab eeskätt küsimust, kas Itaalia Vabariigile haldusteenuste eest tasumisele kuuluva maksu tühistamise kohustustel on vahetu õigusmõju, ja kui on, siis millisest kuupäevast alates.

9 Artikli 13 lõikega 2 on liikmesriikidele pandud kohustus tühistada imporditollimaksudega toimelt samaväärsed maksud järk-järgult üleminekuperioodi „jooksul”.

Ehkki komisjon pidi otsustama selliste maksude üleminekuperioodi jooksul tühistamise ajakava üle, ilmneb juba artikli 13 sõnastusest, et igal juhul pidid need maksud olema tühistatud hiljemalt nimetatud perioodi lõpuks.

Niisiis on artikkel 9 selle perioodi lõppedes iseseisvalt täielikult rakendatav.

10 Artikli 9 ja artikli 13 lõike 2 koosmõjust tuleneb, et hiljemalt üleminekuperioodi lõppedes jõustub kõigi imporditollimaksudega samaväärsse toimega maksude nõudmise selge ja ühene keeld, millega ei kaasne liikmesriikidele mingisugust võimalust seada selle keelu rakendamist sõltuvusse siseriiklikust õigusaktist või ühenduse institutsioonide sekkumisest.

Juba keelu olemusest tuleneb, et sellel on vahetu õigusmõju liikmesriikide ja isikute vahelistele õigussuhetele.

Seega tekivad osutatud sätete alusel üksikisikutel üleminekuperioodi lõppedes kõikide neis sätetes viidatud imporditollimaksudega samaväärse toimega maksude osas õigused, mida siseriiklikud kohtud on kohustatud kaitsma.

¹¹ Artikli 13 lõikega 2 anti komisjonile õigus enne üleminekuperioodi lõppemist otsustada tema poolt määratletud imporditollimaksudega samaväärse toimega maksude tühistamise üle ja nõuda direktiivide abil selliste maksude tühistamist nimetatud perioodi „jooksul”.

Komisjon kasutas nimetatud õigust pärast kiirendamisotsuse 66/532 vastuvõtmist, kehtestades direktiivis 68/31 kõnealuste maksude lõpliku tühistamise tähtajaks 1. juuli 1968.

¹² Eeltoodust võib järeldada, et Tribunale di Brescia presidendi poolt esitatud küsimus, mis puudutab Itaalias haldusteenuste eest tasumisele kuuluva maksu tühistamise kohustuse vahetut õigusmõju, on tegelikult seotud asutamislepingu artikli 9 ja artikli 13 lõike 2, otsuse 66/532 ning direktiivi 68/31 koosmõjuga.

¹³ Direktiivi 68/31 mõju tuleb käsitleda kõiki osutatud sätteid arvestades.

Seetõttu tuleb kaaluda mitte ainult kõnealuse meetme vormi, vaid ka selle sisu ja funktsiooni asutamislepingu süsteemis.

¹⁴ Asjaolu, et komisjon kehtestas otsuse 66/532 alusel üleminekuperioodi lõpuga võrreldes varasema tähtpäeva, ei ole mingil moel muutnud liikmesriikidele artikliga 9 ja artikli 13 lõikega 2 pandud kohustuse olemust.

Seega kaasneb nimetatud kohustusega samasugune vahetu õigusmõju, nagu oleks kaasnud ka üleminekuperioodi lõppedes.

¹⁵ Direktiiv 68/31, mille eesmärk on kehtestada liikmesriigile ühenduse kohustuse täitmise tähtpäev, ei puuduta ainult komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahelisi suhteid, vaid see toob enesega kaasa ka õiguslikud tagajärjed, millele võivad tugineda nii selle täitmisest huvitatud teised liikmesriigid, kui ka üksikisikud, kui kõnealuse kohustuse sätestanud õigusakt on oma olemusest tulenevalt vahetult kohaldatav, nagu seda on asutamislepingu artiklid 9 ja 13.

¹⁶ Selline tõlgendus kehtib seda enam, et oma 18. novembri 1970. aasta otsuses leidis Euroopa Kohus, et Itaalia Vabariik on rikkunud asutamislepingust tulenevaid kohustusi, jätkates kõnealuse maksu nõudmist pärast 1. juulit 1968.

¹⁷ Kuna direktiivi tehti teatavaks itaalia keeles, on selle õigusaktiga pandud kohustuste adressaadi – ehk käesoleval juhul Itaalia Vabariigi – õigused täielikult tagatud.

¹⁸ Haldusteenuste eest tasumisele kuuluva maksu tühistamise kohustusel, mis tuleneb komisjoni 22. detsembri 1967. aasta direktiivi 68/31 koosmõjust asutamislepingu artikliga 9 ja artikli 13 lõikega 2 ning nõukogu otsusega 66/532, on vahetu õigusmõju direktiivi adressaadiks oleva liikmesriigi ja isikute vahelistele suhetele ning alates 1. juulist 1968 tulenevad sellest isikutele õigused, mida siseriiklikud kohtud on kohustatud kaitsma.

Kohtukulud

Euroopa Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni ja Saksamaa valitsuse kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

võttes arvesse menetlusdokumente,

kuulanud ära ettekandja-kohtuniku ettekande,

kuulanud ära poolte, Saksamaa valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni, suulised märkused,

kuulanud ära kohtujuristi ettepaneku,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 9, 13, 14, 177 ja 235,

võttes arvesse nõukogu 14. aprilli 1958. aasta määrust nr 1,

võttes arvesse komisjoni direktiivi 68/31/EMÜ,

võttes arvesse nõukogu otsust 66/532/EMÜ,

võttes arvesse protokolliga Euroopa Majandusühenduse Kohtu põhikirja kohta, eriti selle artiklit 20,

võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kodukorda,

Euroopa Kohus,

vastuseks Tribunale di Brescia presidendi poolt 4. juuli 1970. aasta otsusega esitatud eelotsuse küsimustele, otsustab:

1. Alates üleminekuperioodi lõpust tulenevad EMÜ asutamislepingu artikli 13 lõikest 2 üksikisikutele kõikide imporditollimaksudega samaväärse toimega maksude osas õigused, mida siseriiklikud kohtud on kohustatud kaitsma.

2. Haldusteenuste eest tasumisele kuuluva maksu tühistamise kohustusel, mis tuleneb komisjoni 22. detsembri 1967. aasta direktiivi 68/31 koosmõjust asutamislepingu artikliga 9 ja artikli 13 lõikega 2 ning nõukogu otsusega 66/532, on vahetu õigusmõju direktiivi adressaadiks oleva liikmesriigi ja isikute vahelistele

suhetele ning alates 1. juulist 1968 tulenevad sellest isikutele õigused, mida siseriiklikud kohtud on kohustatud kaitsma.

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. detsembril 1970 Luxembourgis.

Lecourt

Donner

Trabucchi

Monaco

Mertens de Wilmars

Pescatore

Kutscher

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

R. Lecourt